

Вибір анестезувального препарату для заміни кульшового або колінного суглоба

У цій брошурі пояснюються різні анестезувальні препарати, які можуть використовуватися під час хірургічної операції на заміну кульшового або колінного суглоба, та чого можна очікувати. Вона була створена лікарями-анестезіологами у співпраці із представниками пацієнтів та пацієнтами.

Зміст

У цій брошурі пояснюються:

- різні анестезувальні препарати для заміни кульшового або колінного суглоба;
- що відбувається перед хірургічною операцією;
- як обговорювати ризики та варіанти з анестезіологом;
- як підготуватися до операції;
- що відбуватиметься в день операції;
- що відбуватиметься після операції.

Вибір анестезувального препарату для заміни кульшового або колінного суглоба

Коли вам робитимуть операцію на заміну кульшового або колінного суглоба, вам можуть запропонувати два різні види анестезувального препарату:

- засіб для спінальної анестезії;
- засіб для загальної анестезії.

Також існують інші процедури, які ви можете отримати для зменшення дискомфорту та загального покращення вашого досвіду під час операції. Ними є:

- блокада нервів;
- місцева інфільтраційна анестезія (ін'єкція) навколо суглоба та рани;
- седация.

Засіб для спінальної анестезії

Цей препарат вводять у нижню частину спини (між хребцями). Це призводить до оніміння нижньої частини тіла під час хірургічного втручання, і ви не зможете рухати ногами. Під час спінальної анестезії ви можете не спати.

Ознайомтесь із нашою брошурою щодо **спінальної анестезії** для отримання додаткової інформації. Брошура доступна різними мовами за посиланням: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Засіб для загальної анестезії

Це ліки, які викликають стан, схожий на глибокий сон. Цей засіб необхідний для деяких хірургічних операцій та процедур. Ви перебуваєте у непритомному стані та нічого не відчуваєте. Ліки для загальної анестезії зазвичай вводяться у вену або вдихаються у газовій формі, або через поєднання обох методів.

Блокада нервів

Це ін'єкція засобу для місцевого знеболювання поряд із нервами, які йдуть до вашої ноги. Ваш анестезіолог може використати УЗД, щоб знайти ці нерви. Частина вашої ноги буде оніміла та знеболена впродовж декількох годин, зменшуючи потребу в застосуванні сильних знеболювальних препаратів після операції. В залежності від типу блокади нервів, ви, можливо, не матимете повний контроль над рухом ноги, поки не закінчиться дія засобу для місцевої анестезії.

Хірургічна операція не можлива лише з використанням блокади нервів. Вам також знадобиться засіб для спінальної анестезії чи для загальної анестезії. Ознайомтесь із нашою брошурою щодо **блокади нервів** для отримання додаткової інформації. Брошура доступна різними мовами за посиланням: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Інфільтрація рани

Це ін'єкція засобу для місцевої анестезії, а іноді й інших беззаспокійливих препаратів, навколо суглоба, над яким проводиться операція. Ця ін'єкція здійснюється хірургом під час операції. Інфільтрація рани може бути надана із засобом спінальної або загальної анестезії, щоб вам було комфортніше після

операції. Іноді в суглобі залишають маленьку пластикову трубку для доповнення ін'єкції.

Вона надає знеболювання, без впливу на м'язи ноги. Рівень полегшення болю може відрізнитися, але ви скоріше зможете встати, ніж якщо у вас була блокада нервів.

Седація

Седація зазвичай використовується із спінальною анестезією, щоб розслабити та викликати у вас сон під час операції. Седація може бути легкою або глибокою, і ви можете пам'ятати все, якусь частину або взагалі нічого після седації.

Ви можете прочитати про седацію у нашій брошурі «**Пояснення седації**», яка доступна різними мовами за посиланням:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Як обрати найкращий для вас варіант

Анестезіолог обговорить з вами різні варіанти та який варіант найкращий для вас на основі ваших ризиків, вашого здоров'я та типу хірургічної операції, яку ви отримаєте.

Спільне прийняття рішень

Центр періопераційного догляду підготував анімацію для пояснення спільного прийняття рішень. Ви можете передивитися анімацію тут: www.cposc.org.uk/shared-decision-making

Спільне прийняття рішень забезпечує підтримку осіб під час прийняття рішень, які є правильними для їхньої ситуації. Це процес співпраці, через який лікар підтримує пацієнта, щоб досягнути рішення щодо його лікування.

Розмова об'єднує:

- експертизу лікаря, наприклад, варіанти лікування, докази, ризики та переваги
- що пацієнт знає найкраще: свої уподобання, особисті обставини, цілі, цінності та переконання.

Дізнайтеся більше інформації за посиланням:

www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

Ось деякі інструменти, які ви можете використовувати, щоб отримати максимум від розмов з вашим анестезіологом або персоналом первинного огляду:

Choosing Wisely UK BRAN (Структура розумного вибору)

Використовуйте це як нагадування про те, що слід ставити питання щодо лікування.

https://bit.ly/CWUK_leaflet

Національна служба охорони здоров'я: поставте нам три запитання

Можливо, вам доведеться зробити вибір щодо свого здоров'я.

https://bit.ly/NHS_A3Qs

Центр періопераційного догляду (СРОС)

СРОС підготував анімацію для пояснення спільного прийняття рішень.

www.cposc.org.uk/shared-decision-making

Запитання, які ви, можливо, захочете поставити

Якщо у вас є запитання про ваш засіб для анестезії, запишіть їх (ви також можете використовувати нижченаведені приклади та додати власні варіанти у вільних рядках нижче). Якщо ви хочете поговорити з анестезіологом перед операцією, зв'яжіться з командою первинного огляду, яка може допомогти вам поговорити по телефону з анестезіологом або зустрітися у клініці.

1. Який тип засобу для анестезії найкраще підходить для мене і чому?
2. Чи існують якісь особливі ризики для мене?
3. Що я можу робити, щоб покращити стан свого здоров'я перед операцією?

Ризик та анестезія

Новітні анестетики є дуже безпечними. Існують деякі поширені побічні ефекти від анестезувальних препаратів або використаного обладнання, які зазвичай не є серйозними та довготривалими. Ризики будуть різними у різних людей та залежатимуть від процедури та методу анестезії, який використовується.

Ваш лікар-анестезіолог обговорить з вами ризики, які він вважає найбільш суттєвими для вас. Він обговорить менш поширені ризики тільки в тому випадку, якщо останні будуть актуальними для вас.

Якщо ви хочете отримати більше деталей стосовно ризиків, пов'язаних з анестезією, тут ви можете знайти більше інформації різними мовами:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Перед операцією

Клініка для передопераційної підготовки

Більшість лікарень запросить вас навідати клініку для первинного обстеження, щоб дізнатися про загальний стан вашого здоров'я та ваш рівень активності.

Візьміть із собою список ліків, які ви приймаєте, або ваші ліки у повній упаковці.

Вас запитують про ваш загальний стан здоров'я, рівень активності, перенесені раніше захворювання, попередні операції та використання під час них анестетиків. Вас також запитують про наявність у вас будь-яких алергій.

Медичні працівники визначають стан вашого здоров'я перед операцією та замовляють усі необхідні вам аналізи, наприклад, аналізи крові або електрокардіограму (ЕКГ), щоб перевірити, наскільки добре працює ваше серце. До аналізів крові можуть входити перевірка рівня заліза та призначення препаратів добавки заліза, якщо це необхідно. Це допоможе зменшити потребу у переливанні крові під час операції.

Працівники також можуть обговорити з вами типи анестезувальних препаратів для вашої операції. Ви також можете зустрітися із анестезіологом, щоб детальніше обговорити ваше здоров'я та варіанти анестетичних препаратів. Вам можуть порадити анестезувальний препарат особисто для вашого власного медичного стану та захворювань.

Якщо у вас складні медичні проблеми або обмежена рухливість (не через суглоби), ви можете бути у групі підвищеного ризику під час використання анестезувальних препаратів та/або операції. Вам може знадобитися більше часу, щоб вирішити, чи проходити операцію, та щоб обговорити варіанти із родиною або доглядачами.

Підготовка до операції

Пацієнти, які мають кращу фізичну форму, можуть покращити своє здоров'я і стиль життя, та одужують після операції швидше і з меншим ризиком ускладнень.

Ви можете багато чого зробити, щоб підготуватися до операції. Навіть невеликі зміни можуть мати велике значення. Можливо, ви захочете підвищити свій рівень фізичної активності та покращити своє харчування. Якщо ви палите або вживаєте алкоголь, ви можете задуматися над зменшенням або навіть відмовою від цих звичок.

Якщо у вас є довготривала медична проблема, запитайте у свого лікаря-терапевта, чи можете ви щось зробити, щоб виправити її задовго до операції.

Наші ресурси **Краще, швидше, професійніше** нададуть вам інформацію, яка вам знадобиться для покращення фізичного стану та кращої підготовки до хірургічної операції. Перегляньте наш вебсайт для отримання додаткової інформації різними мовами за посиланням: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Програми попередньої реабілітації

Якщо ви маєте заплановану хірургічну операцію на кульшовому або колінному суглобі, ваша лікарня запропонує вам ряд програм, які допоможуть вам фізично підготуватися до операції, прискорити реабілітацію та скоріше залишити лікарню. Нижче перераховані деякі приклади цих програм попередньої реабілітації.

Запитайте вашого хірурга або персонал клініки первинного огляду, чи підтримує ваша лікарня ці програми.

Тазостегнова й колінна (суглобова) школи

Багато лікарень пропонують інформаційні сесії, які ви можете відвідати перед операцією. Вони називаються «школи суглобів». Їхня мета — повідомити пацієнтам про різні етапи операції: від підготовки до первинного огляду та до реабілітації вдома. Ви можете поставити будь-які запитання, які ви маєте стосовно операції та анестезувальних препаратів.

Програма «Прискорена реабілітація»

«Прискорена реабілітація» — це назва програми, яка спрямована на якнайшвидше повернення вас до нормального стану здоров'я після серйозної хірургічної операції. Співробітники лікарні розглядають всі докази того, що ви й вони можуть зробити до, під час і після операції для забезпечення найкращих шансів на швидку та повну реабілітацію.

Програми будуть відрізнятися залежно від того, яку операцію вам проводять і в якій лікарні ви перебуваєте на лікуванні, але причини можуть включати наступне:

- підвищення рівня фізичного стану перед операцією, якщо є достатньо часу;
- лікування будь-яких інших довготривалих захворювань;
- скорочення часу утримання від їжі шляхом надання перед операцією води та напоїв, насичених вуглеводами;
- надання ліків для профілактики післяопераційних ускладнень;
- розгляд найкращих способів знеболювання під час хірургічної операції;
- застосування місцевого анестетика при регіональній блокаді або регіональній анестезії, за можливості;
- надання найкращих знеболювальних препаратів після операції, щоб ви могли скоріше знову рухатися;
- заохочення пити, їсти та рухатися протягом першої доби після операції (Drink, Eat and Mobilise, DrEaMing);
- скорочення часу перебування під катетерами та крапельницями;
- навчання вправам, які допоможуть вам одужати після операції.

В день вашої хірургічної операції

Лікарня повинна надати вам чіткі інструкції щодо того, коли ви повинні припинити їсти та пити. Ці інструкції важливі. Якщо під час анестезії у вашому шлунку буде їжа або рідина, то вони можуть піднятися в зворотньому напрямку до горла та легенів. Це може загрожувати вашому життю. Однак вам дозволено ковтати трохи прозорої рідини за дві години до операції.

Якщо у вас цукровий діабет, уточніть у вашій лікарні, коли їсти та пити та які діабетичні ліки приймати в день хірургічної операції.

Якщо під час вашої підготовки до операції ви не припинили курити, заборонено курити в день вашої операції. Також не можна курити електронні сигарети.

Якщо ви приймаєте ліки, команда первинного огляду надасть вам точні інструкції стосовно того, які ліки вам необхідно прийняти в цей день. Ви можете випити ковток води, щоб за потреби прийняти будь-яку таблетку.

Якщо ви приймаєте препарати, які розріджують кров, такі як варфарин, клопідогрель або ривароксабан, вам необхідно обговорити з вашою командою медичних працівників, коли та чи варто вам припинити їх прийом. Однак, припинення цих ліків може нести ризики, і вам можуть прописати щось інше.

Якщо ви погано себе почуваєте в час, коли слід вирушити у лікарню, подзвоніть медичному персоналу задля поради.

Знайомство з вашим анестезіологом

Можливо, ви познайомитесь з анестезіологом у клініці для передопераційної підготовки. Або знайомство відбудеться в лікарні в день вашої операції. Вони обговорять з вами види анестезувальних препаратів, які вам можна застосовувати, в тому числі їхні переваги, ризики та ваші вподобання, і разом ви вирішите, який анестетик є найкращим для вас. Ви також можете зустрітися з іншими висококваліфікованими медичними працівниками. Ви можете прочитати більше про ці ролі та команду анестезіологів на нашому вебсайті:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/anaesthesia-team

Премедикація

Премедикація іноді використовується перед введенням деяких анестезувальних препаратів. Премедикація підготує ваше тіло для операції — так можна розпочати знеболювання, зменшити кислотність у шлунку або допомогти вам розслабитися.

Коли вас покличуть для проведення хірургічної операції

- Члени персоналу відведуть вас до операційної.
- Зазвичай ви можете носити окуляри, контактні лінзи, слухові апарати та зубні протези, поки не потрапите у відділення, де вам нададуть анестезувальний препарат. Можливо, ви зможете їх залишити на собі, якщо не застосовуватимете засіб для загальної анестезії.
- Якщо ви матимете місцевий або регіональний анестетик (наприклад спінальний), ви можете взяти свій власний електронний пристрій із навушниками, щоб слухати музику (заздалегідь уточніть це у вашого медперсоналу).
- Ви можете піти до операційної в супроводі співробітника або на інвалідному візку, на ліжку чи возику. Якщо ви йдете пішки, ви зазвичай можете одягнути власний халат і капці.

Планові огляди будуть проведені, коли ви прибудете в операційне відділення, перед початком анестезії. Вас запитають ваші П. І. Б., дату народження, вид вашої хірургічної операції, де на вашому тілі відбудеться операція, коли ви востаннє їли і пили та про будь-які алергії. Ці запитання є стандартними у всіх лікарнях та є важливою частиною протоколу безпеки.

Початок анестезії

Введення анестезувального препарату може розпочатися в палаті анестезії або в операційній. Ваш лікар-анестезіолог працюватиме із кваліфікованим помічником. Анестезіолог або помічник приєднають вас до моніторів для вимірювання частоти серцевих скорочень, артеріального тиску та рівня кисню.

Крапельниця, тонка пластикова трубка, буде вставлена в кровоносну судину на тильній стороні вашої долоні або руки. Її буде використано для введення анестезувального препарату та будь-яких інших препаратів, необхідних під час і після операції. Якщо ви відчуваєте занепокоєння перед введенням канюлі, вам можуть нанести місцеву анестезувальну мазь, щоб знеболити цю ділянку.

Під час хірургічної операції

Ваш лікар-анестезіолог залишиться з вами до кінця операції та дуже уважно стежитиме за вашим станом та за потреби регулюватиме дозу анестезувального препарату. Якщо ви не спите або не отримуєте садацію, лікар-анестезіолог зможе говорити з вами, щоб вас заспокоїти та допомогти вам розслабитися.

Переливання крові та альтернативи

Під час або після деяких операцій ви можете втратити значну кількість крові.

За необхідності, переливання крові може замінити кров, яку ви втратили.

запитайте вашого хірурга або лікаря-анестезіолога, якщо ви хочете довідатися більше про переливання крові та інші доступні альтернативи. Ви також можете знайти більше інформації на вебсайті Національної служби охорони здоров'я:

www.nhs.uk/conditions/blood-transfusion

Після хірургічної операції

- Вас відведуть до палати післяопераційного спостереження, спеціальної палати поряд із операційною, де за вами будуть пильно спостерігати, поки ви відходите від анестезувального препарату.
- У палаті післяопераційного спостереження медичні працівники нададуть вам індивідуальний догляд. В цій палаті будуть і інші пацієнти.
- Працівники спостерігатимуть за вашими серцевими скороченнями, артеріальним тиском, та рівнем кисню. Вам зазвичай нададуть кисень через легку пластикову маску для обличчя.
- Вам можуть поставити крапельницю для введення рідини через канюлю.
- Якщо у вас є біль або хворобливість, вам негайно нададуть допомогу.
- Вам можуть запропонувати щось попити.
- Коли персонал палати післяопераційного спостереження переконається, що ви безпечно відійшли від анестезії, вас відвезуть назад у палату.

Знеболювання

Анестезувальний препарат для операції на заміну тазостегнового або колінного суглоба зазвичай спрямований на мінімізацію болю після операції, але біль є нормальною частиною процесу реабілітації. Мета полегшення болю після вашої операції полягає в тому, щоб зробити біль терпимим і дозволити вам встати і почати використовувати свій новий суглоб. Повністю усунути біль неможливо, тому слід очікувати певного рівня болю.

Ось деякі засоби для полегшення болю:

Таблетки, пілюлі, або рідини для ковтання

Це найбільш часто використовуваний метод знеболення після заміни кульшового та колінного суглобів. Після хірургічної операції вам можуть призначити болезаспокійливий засіб, що містить опіоїди. Важливо, щоб ви зменшили, а потім припинили приймати ці ліки якнайшвидше, тому що їх подальше використання може завдати вам значної шкоди.

Ви можете знайти більше інформації про опіоїди на веб-сайті факультету медицини болю за посиланням:

www.fpm.ac.uk/opioids-aware/information-patients

Ін'єкції

Ін'єкції у вену мають дуже швидкий ефект. Ін'єкції у ногу або м'яз сідниці працюють повільніше. Можуть бути застосовані такі сильні болезаспокійливі препарати як морфін, петидин або кодеїн.

Повернення додому та коли звернутися за допомогою

Швидкість повернення додому залежатиме від швидкості вашої реабілітації після операції, вашого стану здоров'я та типу операції та анестезувального препарату, який ви отримали. У деяких лікарнях деякі пацієнти можуть виписатися додому в той же день, а іншим доведеться залишитися у лікарні на кілька днів. Зазвичай ви зможете перевестися з лікарні додому як тільки почнете їсти, пити та рухатися. Команда медичних працівників також захоче переконатися перед випискою, що ваш біль під контролем та що ви можете мочитися.

Ви не зможете керувати автомобілем після операції, тому вам слід викликати таксі або попросити когось, щоб вас підвезли.

Перед випискою вам нададуть інформацію про вправи, які ви повинні робити для реабілітації, та інформацію про те, як доглядати за ранюю.

Вам слід звернутися до свого лікаря-терапевта або до лікарні, де вам робили операцію, якщо:

- у вас сильний біль або біль посилюється;
- у вас виникає біль і набряк у місці операції;
- ви відчуваєте біль у грудях або утруднене дихання;
- у вас є проблеми, які не описані в інформаційній брошурі про виписку, яку вам нададуть у лікарні.

Якщо ви відчуваєтеся дуже погано, вам слід якомога швидше звернутися до найближчого відділення невідкладної допомоги.

Відмова від відповідальності

Ми доклали максимум зусиль, щоб інформація в цій брошурі була вичерпною та актуальною, але ми не можемо цього гарантувати. Ми не очікуємо, що ця загальна інформація охопить усі питання, які можуть виникнути у вас, або все, що може бути важливим для вас. Ви повинні обговорити свій вибір і будь-які ваші занепокоєння з вашою медичною бригадою, використовуючи цю брошуру як посібник. Саму по собі цю брошуру не слід розглядати як пораду. Цю брошуру не можна використовувати для будь-яких комерційних чи бізнес-цілей. Щоб отримати повну інформацію про відмову від відповідальності, натисніть тут:

www.rcoa.ac.uk/patient-information-translations-ukrainian.

Усі переклади надає спільнота перекладачів Translators without Borders. Якість цих перекладів перевіряється, щоб зробити переклади максимально точними, але існує ризик неточностей і неправильного тлумачення деякої інформації.

Розкажіть нам, що ви думаєте

Якщо у вас є загальні зауваження, надішліть їх електронною поштою на адресу:

patientinformation@rcoa.ac.uk

Королівський Коледж Анестезіологів

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG

020 7092 1500

rcoa.ac.uk

Шосте видання, червень 2023 р.

Ця брошура буде переглянута протягом трьох років з дати публікації.

© 2023 Королівський Коледж Анестезіологів (RCoA)

Ця брошура може бути скопійована з метою створення інформаційних матеріалів для пацієнтів. Будь ласка, цитуйте першоджерело. Якщо ви бажаєте використати частину цієї брошури в іншій публікації, необхідно зробити відповідне посилання та видалити логотипи, брендинг, зображення і піктограми. Для отримання додаткової інформації, будь ласка, зв'яжіться з нами.